

— "Έχει καλῶς. Ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμὸς κεκλεισμένος σημαίνει: «Ἐνθυμούμαι, λοιπὸν ζῶ». Καὶ τότε σοὶ ἐγγυῶμαι περὶ τῆς ἐπιτυχίας. Δός μοι τὴν χεῖρά σου· μετὰ δέκα πέντε ἡμέρας θὰ πίνωμεν ὁμοῦ εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ δημίου.

Καὶ ἐξήλθον τῆς φυλακῆς ἐπαναλαμβάνων εἰς τὸν δυστυχεῖ κατὰδικον.

— Τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμόν.

Ἡ νύξ ὅλη ἐν Λίμα ὑπῆρξε ταραχώδης, ζωηρά, θορυβώδης. Ἰσχυραὶ περιπολῖαι διέτρεχον τὰς ὁδοὺς μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα, καὶ τὴν λόγχην ἐφ' ὅπλου. Ἐπέκειτο στάσις. Τὸ πλῆθος ἀπλήστως ποθοῦν τὸ θέαμα τῆς ἀγχόνης δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένον νὰ δεχθῇ, ὅπως ἡ ἐκτέλεσις λάβῃ χώραν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, ἐπὶ παρουσίᾳ ἱατρῶν τινων καὶ δημοσιογράφων. Ἐμέμετο τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπικρατείας ἐνδῶσαντος, καὶ κατηγορεῖ τὴν δικαιοσύνην διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ποινῆς ἐναντίας τοῖς νόμοις τοῦ Περού. Ἀπῆτει νὰ ἴδῃ τὴν ἀγχόνην καὶ τὸν ἀσπαίροντα ἀπηγχονισμένον, τὰς πομπὰς τῶν ἀδελφοτήτων τῶν μοναχῶν, καὶ πᾶσαν τὴν πομπώδη ἐπιδείξειν τοῦ θανάτου. Ἡ μυστικότης τὸ ἐξηρέθιζε.

Ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς ἐβδόμης ὥρας οἱ συναδελφοί μου τῆς Σχολῆς ἀφικνοῦντο εἰς τὴν συνέντευξιν. Οἱ διαπρεπεῖς ἱατροὶ Bertolomé Pardo, Nicanor Quinche, Damingo Loza, Ricardo Peacan, Esteban Testasecca, πάντες οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἱατροὶ τῆς πρωτεύουσας παρευρίσκοντο. Ἐνεφανίσθη ἑκατοντάκις ὠχρότερος τοῦ δυστυχούς, τοῦ ὁποίου ὑπεσχέθη νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν. Ψιθυροὶ οἴκου μ' ἐδέξατο, καὶ ἐνώπιον τῆς πανδήμου ταύτης ἀποδοκιμασίας τῶν δικαστῶν μου, ἔκυψα τὸ μέτωπον ὡς εἰ ἡμην θύμα ἡενοχος.

Ὅπισθέν μου, ὁ Pablo ἐβαδίζεν ἡρεμῶς, ὑψαύχην μεταξὺ τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ δημίου.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως τοῦ φίλου μου Ceballos, ἡσθάνθη παγετῶδες ῥίγος διατρέχον τὰς φλέβας μου. Ἀνέπολησα τὴν ἐσχάτως ἐκτελεσθεῖσαν θανατικὴν ποινὴν τοῦ Lebiez καὶ τοῦ Barré, τὸν κρουόν τοῦ αἵματος, τὰς πελιδνὰς κεφαλὰς, τὴν λάμπιν τῆς μαχαίρας. . . . καὶ ὠχρίασα.

— Θάρρος, ἐπανελάθεν ὁ περουβιανὸς ἱατρός, δὲν εἴθε εἰς τὸ τέλος· ἀλλὰ συντομεύω. Κατὰ τὴν μοιραίαν στιγμὴν, ἐστράφη πρὸς τὸν κατὰδικον καὶ τῷ εἶπα: — Ἐνθυμοῦ! τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμόν!

Μοὶ ἔνευσε διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ παρεδόθη εἰς τοὺς δημίους.

Ταχὺς ὡς ἡ σκέψις, ὥρμησα πρὸς τὴν ἀποκοπεῖσαν κεφαλὴν, τὴν ἤρπασα διὰ τῶν οὐλῶν τριχῶν καὶ ἐνθ' ὅσο βοήθοι ἔθετον καὶ προσέδενον τὸν κορμὸν ἐπὶ σιδηρᾶς ἑδρας, ἐβύθισα τὸν αἰμάσσοντα τράχηλον ἐντὸς κάδου ὕδατος, ὅπερ πάραυτα κατέστη ἐρυθρόν. Μετὰ ἐν λεπτὸν ἡ κεφαλὴ ἦν ἐντελῶς ἐξαι-

μας. Οἶα ἐκπληξίς! ὁ δεξιὸς ὀφθαλμὸς ἦτο ἠνεωγμένος καὶ μόνος ὁ ἀριστερὸς ἐφαίνετο κλειστός. Ὁ Pablo ἐνεθυμήθη, βεβαίως δὲ κατὰ τὸν χρόνον τὸν μεσολαβήσαντα ἀπὸ τοῦ κτυπήματος τῆς μαχαίρας καὶ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν τὸν ἐκράτουν εἰς τὴν χεῖρά μου, ὁ μέγας κακοῦργος ἔζησεν, ἐσκέφθη!

Παρήλθον πέντε λεπτά. Τὸ ὑπολειφθὲν αἷμα ἐκτοξευθὲν ἐκ τῶν καρωτίδων ἐπάγῃ εἰς ἐρυθρὸν θρόμβον ἐπὶ τοῦ ἀποτμηθέντος τραχήλου.

— Τὰ πάντα ἡτοιμάσθησαν, κύριε, εἰπον οἱ βοηθοί μου.

Οὐδὲ δευτερόλεπτον ἔπρεπε ν' ἀπωλέσω. Ὁ ἐλάχιστος δισταγμός, ὁ ἐλαφρότερος τρόμος τῶν δακτύλων ἤθελεν ἀνεπιστρέπτει καταστρέφει τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πειράματος. Ἐπεκαλέσθη πᾶσαν τὴν ἐνεργητικότητά μου· θὰ γελάσητε μ' ἐμέ, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἀπηύθυνα τὴν ἐξῆς βραχείαν δέησιν εἰς τὸν Θεὸν τῆς αἰωνίας ἐπιστήμης:

— Βοήθησόν με προσπαθοῦντα, τῷ εἶπον, καὶ ὁδήγησον τὴν χεῖρά μου! πρόκειται περὶ τῆς σωτηρίας ἀμαρτωλοῦ μετανοήσαντος· ἡ δικαιοσύνη τῶν ἀνθρώπων τὸν κατεδίκασε, συγχώρησον αὐτὸν ἐν τῇ ὑπερτάτῃ ἐπιεικείᾳ σου!

— Κύριε! ἀνέκραξεν εἰς τῶν βοηθῶν μου, ἡ μάχαιρα διήλθε μεταξὺ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου τραχηλικοῦ σπόνδου καὶ μόνον ἐν τεμαχίῳ τῶν ἀποφύσεων ἀπεσπάσθη. Τὸ ἔργον τῆς φύσεως ἀπλοποιεῖται. Ἐλπίζω!

— Ὁ τράχηλος δὲν αἰμορραγεῖ πλέον, λέγει ὁ δευτερός βοηθός, τὸ τραῦμα ἐπλύθη. Τὰ πάντα βαίνουνσι καλῶς. Ἐλπίζω.

Ἐφῆρμοςα τότε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ. Προσέδεσα ὡς οἶόν τε τάχιστα τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ νεῦρα ἐν τῇ συνεχείᾳ αὐτῶν, μεθ' ὃ, ἔρραψα τὸ κυκλοτερές περὶ τὸν τράχηλον τραῦμα.

Οἱ περιστῶτες μὲ ᾤκειρον. Ὁμολογῶ ὅτι ἡμην εἰς ἄκρον συγκεκινημένος· ἐφροβούμην μὴ ἀποτύχω καὶ καταστῶ οὕτω τὸ ἀντικείμενον τῆς χλεῦς τῶν παρισταμένων καθηγητῶν καὶ τῶν ἄλλων θεατῶν.

Ἄλλ' ὄχι. Μετὰ ἡμίσειαν περίπου ὥραν μοὶ λέγει εἰς τῶν βοηθῶν μου:

— Ἐπὶ τῶν παρειῶν παρατηρεῖται ἐλαφρὸν ἐρύθημα καὶ τὰ χεῖλη ὑποτρέμουσιν.

Ἀφῆκα βαθὺν στεναγμὸν ἀνακουφίσεως· τὸ πείραμα ἐπέτυχε καὶ μετ' ὀλίγον θὰ δυνηθῶ ν' ἀτενίσω ὑψαύχην τοὺς σοφοὺς καθηγητάς.

Καὶ ἀλγῆθ'· μετὰ παρέλευσιν μιᾶς περιόδου ὥρας ὁ Pablo ἠνέφξε τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐξῆλθεν αἱματόφυρτος ἄφρός. Ἡ ἀναπνοὴ ἦδη ἐτελεῖτο βραδέως, ἀλλὰ κανονικῶς, ἡ δὲ κερκιδικὴ ἀρτηρία ἐσφυζε σαφῶς.

Ἐξάλλος ἐκ τῆς χαρᾶς ἐνηγκαλίσθη τὸν κατὰδικον.

— Pablo, ἀγαπητὲ Pablo, ὠμίλησον, ἐγένητι.

Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς ἡδὲ ἐκπληκτοὺς καὶ κατησχυμένους ἐπιστήμονας:

— Πλησιάσατε, τοῖς εἶπον, κύριοι, ψαύσατε τὸν σφυγμὸν καὶ γελάσατε ἂν θέλητε.

Ἐπλησίασαν καὶ ἔμειναν οἰνοεῖ ἀπολιθωμένοι πρὸ τοῦ παραδόξου φαινομένου.

— Ζῇ! εἶπον πάντες μιᾶ φωνῇ.

— Ναί! ὁ κατατομηθεὶς ζῇ καὶ θὰ ζήσῃ.

Παρήγγειλα τότε καὶ μετέφεραν τὸν Pablo εἰς δωμάτιον, ἐνθα ἐξήπλωσα αὐτὸν ἐπὶ κλίνης.

Πάντες ἀπῆλθον, ἐγὼ δ' ἔμεινα παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του παρατηρῶν καὶ τὰς ἐλαχίστας κινήσεις του.

Μετὰ τρεῖς ὥρας ὁ Pablo ὠμίλει· τῷ ἐχορήγησα μικρὰν ποσότητα ζωμοῦ καὶ ἀναληπτικόν τι φάρμακον.

Ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἡ κατὰστασίς του μοὶ ἐνέπνεε φόβους, ὡς ἐκ τοῦ κατατρυχόντος αὐτὸν πυρετοῦ. Ἀπὸ τῆς ἑκτῆς ὁμῶς ἡμέρας ἡ ἀνάρρωσις ἤρξατο καὶ μετὰ δύο ἐβδομάδας ὁ Pablo ἡδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ βαδίσῃ. Ναί! ἔζησε καὶ ἂν μὴ ἡσθάνει κατὰ τὸν πλοῦν, τίς οἶδεν ἐπὶ πόσα ἀκόμη ἔτη ἤθελε ζήσει.

Συγκεκινημένος εἰς ἄκρον ἀπῆλθον τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ ἱατροῦ Ceballos, ἔναυλον ἔτι ἔχων εἰς τὰ ὦτά μου τὴν φράσιν, ἣν ἀπηύθυνα πρὸς τοὺς παρισταμένους εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιστήμονας:

— Ὁ κατατομηθεὶς ζῇ!

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

Ἡ κατωτέρω δημοσιευμένη σκηνὴ ἀπεσπάσθη ἐξ ἑλληνικῆς πρωτοτύπου μου μυθιστορίας ΝΙΝΑ, ἧς ἔστω οἰνοεῖ πρωτόλειον καὶ ἀγγελία. Ὁ ἥρως τοῦ ἐπεισοδίου, παρέχων ἐνίοτε τὴν κωμικὴν του συμβολὴν εἰς τὴν κάπως σοδαρὰν χροιάν τοῦ θλοῦ, ἀνῆκε, ὡς εἶνε εὐκολον νὰ ἐνοήσῃ κανεῖς, εἰς τὴν εὐέλπιδά χορείαν τῶν πτωχῶν τῷ πνεύματι. Εἶνε ἐπαρχιώτης· νέος ἀκόμη καὶ κατὰ τύχην πλούσιος· περιηγῆται ἀπὸ τινος τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ σύγγενος τὰς Ἀθήνας, τὸ θέατρον τῆς δράσεως, καὶ τὰς ἰδιαιτέρας πατρίδας τῶν ἐξῶχων πολιτευτῶν, τοὺς ὁποίους λατρεῖ. Τὴν στιγμὴν τῆς πρὸς τὸν ἀναγνώστην συστάσεως εὐρίσκειται ἐν Ζακύνθῳ, προερχόμενος ἐξ Ἀθηνῶν, ὅπου ἀναμειγνύεται χωρὶς νὰ θέλῃ εἰς τὰς τύχας τῆς Νίνας, τῆς συμπαθοῦς ἡρώιδος τοῦ δράματος. Ὡς πρὸς τὴν ἀποσπομένην σκηνήν, κρίνω ἀναγκαῖον νὰ σημειώσω ὅτι δὲν εἶνε ἐξ ὁλοκλήρου πλάσμα τῆς φαντασίας μου, ἀλλὰ στηρίζεται ἐπὶ ἀνεκδότου κυκλοφορούντος ἐν φιλοσκόμῳ πνεύματι παρὰ τῷ λαῷ.

Γ. Δ. Ε.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΚΥΡ-ΓΕΩΡΓΗ

Ἐπεισόδιον ἐξ ἀνεκδότου μυθιστορίας.

Ἡ ἀφύπνισις τοῦ φίλου μας Γεωργίου Παπανικολοπούλου συνέπεσεν ἀκριβῶς μὲ τὴν πέμπτην πρωϊνὴν ὥραν.

Ἐνεκα τοῦ καύσωνος, τὸ παρὰθύρον του εἶχε μείνει διὰ νυκτὸς ἠνεωγμένον, διὰ τοῦτο πλήρης ἡ ἡμέρα εἰσέβαλλεν ἡδὲ ἐντὸς τοῦ δωματίου του — κομψοῦ ἀνέτου δωματίου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Ξενοδοχείῳ — καὶ κατεδείκνυε τὸν φίλον μας ἐξηπλωμένον νωχελῶς ὑπὸ τὰς σινδόνας τῆς μελανῆς κλίνης, αἵτινες λεπταὶ καὶ διαφανεῖς διέγραφον τὸ κάτισχνόν του σῶμα. Ἐχασμᾶτο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἔτριβε διὰ τῆς χειρὸς τοὺς οἰδαλέους ὀφθαλμούς. Ἠσθάνετο ποιᾶν τινα καχεξίαν καὶ κόπωσιν καθ' ὅλον του τὸ σῶμα

καὶ ἦτο δυσηρεστημένος ἐκ τῆς προώρου του ἀφυπνίσσεως, διότι δὲν ἐχόρτασε τὸν ὕπνον, ὡς ἤλπισε, κατακλινόμενος.

— Τί διάβολο! νὰ πῆσῃ κανεὶς στῆς δώδεκα καὶ νὰ σηκωθῇ στῆς πέντε, ἀμὰ αὐτὸ δὲν εἶνε δουλειά! — ἐσκέφθη μορφάζων καὶ ἐζήτησεν, ἐπανακλίνειν τοὺς ὀφθαλμούς· νὰ παραδοθῇ πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὕπνου. Πλὴν ὁ καθαρὸς ἀήρ τῆς πρωῒας, ὅστις προῦκάλει εἰς ἐξέγερσιν, ἡ θορυβώδης ζωὴ τοῦ Ξενοδοχείου, ἡτις ἤρξατο διαχεομένη ἀνὰ τοὺς διαδρόμους καὶ τὰς κλίμακας, αἱ ἀραιαὶ πλὴν διατοροὶ φωναὶ τῶν πωλητῶν, οἱ κωδωνίσκοι τῶν αἰγοποιμνίων, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπίμονος ἐπιθυμία τοῦ ὕπνου, ἡτις ἐνίοτε ἐπιφέρει τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα, πάντα ταῦτα ἐφυγάδευσαν παρσάγγας ὅλους μακρὰν τοῦ κοιτῶνος τὸν φιλήσυχον Μορφέα. Ὁ ἀγχῆός μας φίλος εἶδεν ὅτι εἰς μάτην ἐκοπιάζε νὰ ἐπανεύρῃ τὸ ἀπωλεσθὲν καὶ ἀπερῆσθε μετ' ὀλίγον ἡρωϊκῶς νὰ ὑπυστῇ τὸ πεπρωμένον του.

Ἐπῆδησε λοιπὸν δὲς θυμὸς ἀπὸ τῆς κλίνης του, ἡ μᾶλλον κατῆλθε, (κάμνω δὲ αὐτὴν τὴν διακρίσιν μεταξὺ τῶν ρημάτων, διότι ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου γενικῶς, θεωρουμένη ἀπὸ τοῦ τρόπου δι' οὗ ἐγκαταλείπει τις τὴν κλίνην, δύναται νὰ διαιεσθῇ εἰς τρία: Α' εἰς τὴν νεότητα, καθ' ἣν ἀναπνέει τις ἐκ τῆς κλίνης, ὡσεὶ κινούμενος δι' ἐλαττηρίου. Β' εἰς τὸ γῆρας, τὸ ἀσθενὲς συνήθως καὶ ἀδύνατον, καθ' ὃ ἐγείρεται τις, τῇ βοηθείᾳ χειρῶν καὶ βραχτηρίων, ὡς ἐὰν ἐθραύσθῃ ἡ μηχανὴ ἡ ἐξέλιπεν ἡ κινουσα δύναμις, καὶ Γ' εἰς τὴν μέσσην ἡλικίαν, καθ' ἣν κατέρχεται τις τῆς κλίνης ἡρέμα καὶ κανονικῶς, ὡσεὶ κινούμενος διὰ μηχανισμοῦ ὥρολογίου· εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην τάξιν ἀνῆκεν ὁ Παπανικολόπουλος, διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι κατῆλθεν, οὐχὶ δ' ἐπήδησε), καὶ ἤρξατο ἐνδύμενος.

Ὅτε ἠθέλησε νὰ περιβληθῇ τὴν στενὴν του περισκελίδαν, ὑπέπεσε καὶ πάλιν εἰς λαθὸς, ὅπερ εἶχεν ὀκισθῇ νὰ μὴ διαπραχῇ πλέον. Εἶπον ἄλλαχού ὅτι ὁ Κύριος Γεώργιος πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀποβῆκεν τὴν προγονικὴν φουστανέλλαν διὰ νὰ περιβληθῇ τὰ φράγκικα· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ τρόπος δι' οὗ φορεῖται ἀφ' ἐνός ἡ πολυπτυχὸς καὶ βραχεῖα ἐκείνη ἐσθῆς, ἡ εὐκλὸς, ἡ ἀνετος, ἡ ἐλευθέρα φουστανέλλα, καὶ ἀφ' ἐτέρου οἱ δύο συνηνωμένοι σωληθεὶς οἱ στενοὶ καὶ δυσφόρητοι, ἐν οἷς φυλακίζονται τὰ σκέλη, δηλαδὴ τὸ πανταλόνι, δὲν εἶνε ὁ αὐτός, καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ὁ Παπανικολόπουλος δὲν φημιζεται, παρὰ τοῖς γνωρίζουσιν αὐτὸν κατὰ βῆθος, ἐπινοήσασθαι, οὐδ' εἶνε ἀπηλλαγμένος ἀφαιρέσεων — ἀφ' οὗ τὸν νοῦν του ὡς γυνήσιου Ἑλλήνος ἀπορροφᾷ ἡ πολιτικὴ ἡτις ἀγαπᾷ τὴν ἀφαιρέσιν κυρίως καὶ μεταφορικῶς — δι' ὅλους τούτους τοὺς αἰτιολογικοὺς συνδέσμους ἐδυσκολεύετο πολὺ ὁ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνδυσιν, τὰ ἐσύγχιζε, κατ' ἀρχὰς μάλιστα, τὰ ἐθεώρει ἀκατόρθωτα, καὶ οὐχὶ σπανίως ὦφθη περιρρυτός καὶ ἀσθμαίνων προσπαθῶν νὰ ἐγγύσῃ καὶ

τοὺς δύο πόδας συγχρόνως ἐντὸς τῆς περισκελίδος, κρατῶν ἐντεταμένον καὶ πεφυσισμένον τὸ κατάρκτον ἐνδυμα καὶ ζητῶν — φριζατε! — δι' ἀλμάτων νὰ εἰσχωρήσῃ ἐντὸς του.

Ἦτο βεβαίως τὸ θέαμα ἐκ τῶν σπανίων καὶ κωμικωτάτων, οὐδ' ἐστερημένον ἐθνολογικοῦ τινος χαρακτηῖρος, ἐνετρώθησαν δὲ κυρίως εἰς τὴν ἡδεῖαν αὐτοῦ θέαν οἱ ὑπηρετῆται καὶ τινες τῶν παροίκων τοῦ ἐν Ἀθήναις Ξενοδοχείου, εἰς δὲ κατέλυσε ὁ ἥλιος μας, ὀλίγας μόνον ἡμέρας ἀφ' οὗ ὑπέστη τὴν γενναίαν μεταβολήν, καθ' ἣν ἡ μὲν ζωὴ του διὰ τῶν περιγηγήσεων ἐγένετο ἀπὸ στενῆς πλατείας, ἡ δὲ περιβολὴ του, διὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν, ἀπὸ πλατείας στενῆς. Τὴν πρώτην λοιπὸν πρωῒαν τῆς ἐν Ἀθήναις διαμονῆς του κρότοι ἐπανειλημμένοι ἐκίνησαν τὴν προσοχὴν ἐνὸς ὑπηρετοῦ, διερχομένου τὸν διαδρόμον. Ἐνόησεν ἀκροασθεὶς πόθεν προήρχετο ὁ ἀπροσδόκητος ἐκεῖνος θόρυβος, ἐπλησίασε τὸ δωματίον τοῦ φίλου μας καὶ ἐκρούσε δειλῶς τὴν θύραν, νομιζὼν ἀναγκασίαν τὴν συνδρομήν του. Οὐδεὶς ἀπεκρίθη, ἐκτὸς νέου κρότου ἐντατικωτέρου. Περιέργος ὁ καλὸς θεράπων, ὑποπτεύσας δὲ καί τι ἀπρόοπτον, ὤθησεν ἐλαφρῶς τὴν θύραν καὶ διὰ τοῦ ἀνοιγματος ἐπεσκόπησε τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πολυτραχέου δωματίου. Ἐμεινεν ἄφωνος καὶ ἀκίνητος εἰς τὸ ἐκπληκτικὸν θέαμα. Ὁ Παπανικολόπουλος, λευχείμων, ἐρυθρός, κάθυγρος, ἀσθμαίνων, ἀγωνίων, ἐπήδα ὡς αἶψα, ὡς σκύριος, περὶ τὴν πτωχὴν του περισκελίδαν, ἣν προσεπάθει νὰ κρατῇ ἐντεταμένον, καὶ ἡτις ἐχαλαροῦτο μετ' ἐκαστὴν ἀπόπειραν. Ὁ ἀγὼν του ἦτο τραγικὸς καὶ κωμικός· ἐν ἀθλίῳ ἐνδυμα νὰ προξενῇ τοιοῦτον κόπον τῷ λογικῷ ἀνθρώπῳ, δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα· καὶ εἰς ἀνθρώπου νὰ μὴ δύναται νὰ καταβῇ ἐν ἐνδυμα δὲν ἦτο μικρότερον — ἐσκέρθη καὶ ὁ ὑπηρετῆς.

Πλὴν δὲν ἦτο τοῦτο μόνον, ἀλλ' ὅ,τι ὑπερέβηκε τὴν ὀξύνοϊαν ἐνὸς ὑπηρετοῦ ἦτο ἡ βραχυτέρα ἐννοια, ἡ ζωντὰ ἐθνολογικὴ χροιά τῆς πρωῒνης ἐκείνης σκηνῆς. Ἐν τῇ πάλῃ τῇ πρωτακούστῳ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ἐνδυμα, ἐξεπροσωπεῖτο, ἐλάμβανεν ὑπόστασιν ψηλαφητήν, ὅσῃ καὶ σάρκα, ἡ ἄλλη ἐκείνη πάλῃ, ἡ ἐν Ἑλλάδι αἰωνία καὶ διηνεκὴς, μεταξὺ τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ρεύματος καὶ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰ πάτρια, μεταξὺ τοῦ κατακλύζοντος ὀνημέρου τὴν νεοπαγῇ κοινωνίαν εὐρωπαϊσμοῦ, καὶ τῶν ἀπλοϊκῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῶν πατέρων καὶ πατέρων ἡμῶν. Τὸ ἐν ρεῦμα, τὸ ὀνην, τὸ κατακτητικόν, χωροῦν πρὸς τὰ πρόσω ἀνενοχλήτως, καὶ τὸ ἄλλο ρεῦμα τὸ ὑποχωροῦν, τὸ ἡττώμενον καὶ ταπεινούμενον ἐν τῇ ἰδίᾳ πατριδί, ἀποστρεφόμενον πρὸς τὰ ὀπίσω, ὡς ὁ Ἰορδάνης πρὸ τοῦ Χριστοῦ, συνηντῶντο παρὰ προσδοκίαν ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἐκείνου δωματίου, ὑπὸ τὸν τύπον ἐνὸς ἀνθρώπου καὶ μιᾶς περισκελίδος, καὶ ἐπάλαιον, ἐπάλαιον πρῶτον ἡρέμα, εἴτα ζωηρότερον, κατόπιν μανιωδῶς, καὶ τέλος... εἰς νίκην τοῦ Εὐρωπαϊσμοῦ. Ὅπως κατέληξεν

ἐν μέρει, οὕτω θὰ καταλήξῃ καὶ ἐν τῷ συνόλῳ ἡ πάλῃ. Ἡ Δύσις θὰ φωτίσῃ τὴν Ἀνατολήν. Ἄν τοῦτο ἦνε παρὰ φύσιν, ἂν τοῦτο ἦνε ἀσύμφορον — ἄλλοις ἀποκρίνεται ἡ ἀγνοία ἡδὴ καὶ ἀνωφελὴς συζητήσις.

Ὁ κρότος τῶν πηδημάτων συνεκάλεσε παρὰ τὴν ἡμηνεωγμένην θύραν καὶ τινὰς τῶν παροίκων καὶ δύο-τρεῖς ἀκόμη ὑπηρετῆται. Μόλις συνεῖχον τοὺς γέλωτας, φοβούμενοι τὴν ἀπώλειαν τοῦ πρωτοφανοῦς θεάματος καὶ περιμένοντες ἐναγωνίως τὸ τέλος τῆς ἀνηκούστου σκηνῆς.

— Σὺν μ' ἡμῶν αὐτοῦ δά, θὰ μποῦμε καὶ ἡμεῖς στὴν Πόλιν! παρετήρησεν εἰς τῶν ὑπηρετῶν.

Τέλος πάντων τὸ θέαμα ἔληξεν, εἰσελθόντος κατὰ τὸ ἐκατοστὸν ἴσως ἄλμα τοῦ δεξιῦ μόνον ποδὸς ἐντὸς ἐνὸς τῶν σωλήνων. Ἀκτὶς φρονήσεως καὶ χάρως ἐφώτισε τὸν ἐσκοτισμένον νοῦν τοῦ φίλου μας καὶ ἀπερῆσθε νὰ περιβληθῇ τὸν ἕτερον, τῇ βοηθείᾳ τῶν χειρῶν. Ὅταν ἐστράφη αἰφνης ἵνα καθήσῃ καὶ εἶδε τὰ ζεῦγη ἐκείνα τῶν ὀμμάτων προσηλωμένα ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὰς φυσιογνωμίας ἐκείνας τὰς θυμῆρας... οὐδεὶς πρέστη μάρτυς τῆς ἀμνηχανίας του, διότι πάντες ἔκριναν καλὸν νὰ φύγῳσιν ἐκείθεν δρομαῖοι, ἐν μέσῳ γελῶτων καὶ ὀρυμαγδοῦ.

— Ὡ Ἀθηναί! τί εἶδα καὶ τί μοι μέλλει ἀκόμη νὰ ἴδω εἰς τὸ ἱστορικόν σας Ἄστυ! ἀνέκραξε φεύγων νεαρός τις κύριος καὶ συνοψίζων τὰ σχόλια τῶν θεατῶν.

Εἰς τοιοῦτον παραπτώμα, τὸ ὅποῖον ὠρκίσθη νὰ μὴ διαπραχῇ πλέον, ἀφ' οὗτου κατὰ τινὰ πάλῃ ἐσχίσθη, πρὶν ὑποχωρήσει κινουρήγῃ τις περισκελὶς, ἐκινδύνευσε νὰ ὑποπέσῃ τὴν πρωῒαν ταύτην ὁ φίλος μας καὶ ἐν Ζακύνθῳ. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν συνῆλθε τῆς ἀφαιρέσεως του ἐγκλίως καὶ ἀπέτρεξε τοῦ ἐγκλήματος, καθ' ἣν στιγμὴν συνεσπειροῦτο, ἔπερνε ρᾶτο, ὅπως διαπραχῇ τὸ πρῶτον πῆδημα. Καὶ εἶπον εὐτυχῶς δι' αὐτόν, διότι ἡ Ζάκυνθος δὲν ὁμοιάζει ποσὸς τὰς Ἀθήνας· ὅ,τι διῆλθεν ἐδῶ σχεδὸν ἀπρακτήρητον, ἐκεῖ ἡμῖς μόνον ἐὰν τὸ ἐβλεπεν ὀφθαλμός, θὰ διεσχιζέτο ἐν ἀκκαρεὶ πανταχοῦ, καὶ θὰ διέτρεχεν, ὅλως καλλωπιζόμενον καὶ αὐξανόν, ἀπὸ ἀκρου εἰς ἀκρον τὴν πόλιν, οὐδεὶς δὲ γινώσκει ἐν, κατὰ πᾶσαν ἐξοδὸν τοῦ Παπανικολοπούλου, δὲν θὰ ἐβλεπεν ἐκείνους ὁ φίλος μας μεταβαλλόμενον εἰς κομήτην, ὡς ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ πλήθους καγγάζοντος καὶ ἀλαλάζοντος, ἡτις θὰ τὸν ἠκολούθει ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, ὡς ἀξιοπεριεργόν τι φαινόμενον.

(1886)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Δ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰς τὸ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΙΒΛΙΑ:

Γεωργίου Ρώμα: Μαρία Ἀντωνιέττα, τραγικὸν ἱστορικὸν μελόδραμα εἰς 4 πράξεις, μελοποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Ζακύνθῳ μουσικοδιδασκάλου Παύλου Καρέρ, μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα... λεπτὰ 50 (55).
Ὁ Γουαράν, χορο-μελόδραμα εἰς 4 πράξεις, μελοποιηθὲν ὑπὸ Α. Καρόλου Γομές, μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα... λεπτὰ 50 (55).